

Informativni članak o Programu ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.

ožujak 2023.

Europska komisija službeno je 22. svibnja 2015. prihvatile Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske (PRR), u kojem su utvrđeni prioriteti Hrvatske u pogledu korištenja 2,3 milijarde EUR javnih sredstava koja su na raspolaganju za razdoblje od 2014. do 2020. (2 milijarde EUR iz proračuna EU-a i 0,3 milijarde EUR nacionalnih finansijskih sredstava). Uredbom (EU) 2020/2220 (Prijelazna uredba) produljeno je trajanje programâ ruralnog razvoja 2014. – 2020. do 31. prosinca 2022. te su dodijeljena dodatna sredstva iz Instrumenta Europske unije za oporavak raspoloživa za ruralni razvoj za programske godine 2021. i 2022. (dodatnih približno 800 milijuna EUR iz EPFRR-a). Hrvatski PRR zadnji put je izmijenjen Odlukom Komisije od 21. veljače 2022.

Glavni cilj Programa ruralnog razvoja jest restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prehrambenog sektora. Očekuje se da će do 2025. približno 2 700 poljoprivrednih gospodarstava primiti potporu za ulaganja, da će više od 6 500 poljoprivrednika primiti početnu potporu za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava te da će otprilike 1 800 mlađih poljoprivrednika dobiti potporu za pokretanje poslovanja. Program je ujedno usredotočen na obnovu, očuvanje i povećanje bioraznolikosti.

Na gotovo 107 000 ha postoji potpora za prelazak na ekološki uzgoj te njegovo održavanje. Poljoprivredno-okolišno-klimatske mjere provode se na dodatnih 45 356 ha. Više od jedne desetine sredstava namijenjeno je proizvodnji energije iz obnovljivih izvora. Provodi se osposobljavanje približno 116 000 osoba kako bi se unaprijedili znanje i vještine zaposlenih u poljoprivrednom i šumarskom sektoru.

Hrvatska provodi i Europsko partnerstvo za inovacije. Cilj je programa do 2025. otvoriti najmanje 1 200 radnih mjeseta u nepoljoprivrednim djelatnostima putem procesa diversifikacije i razvoja malih poduzeća. Približno 42 % ruralnog stanovništva ima koristi od poboljšane infrastrukture.

Potpore ruralnom razvoju čini drugi stup zajedničke poljoprivredne politike, kojim se državama članicama stavlja na raspolaganje omotnica finansijskih sredstava EU-a kojima će se raspolagati u okviru višegodišnjih, sufinanciranih programa na nacionalnoj ili regionalnoj razini. Uredba o ruralnom razvoju za razdoblje 2014. – 2020. usmjerena je na šest gospodarskih, okolišnih i socijalnih prioriteta, a u programima su sadržani jasni ciljevi koje treba ostvariti. Osim toga, radi boljeg usklađivanja mjera i ostvarivanja maksimalne sinergije s drugim europskim struktturnim i investicijskim fondovima (ESIF), sa svakom državom članicom sklopljen je sporazum o partnerstvu s naglaskom na njegovoj široj strategiji za struktturna ulaganja koja se financiraju sredstvima EU-a.

U ovom se dokumentu daje kratak pregled načina na koji se Programom ruralnog razvoja rješavaju izazovi i mogućnosti s kojima se suočava Hrvatska. U Prilogu se nalazi tablica u kojoj su navedeni prioriteti i žarišna područja sa svojim posebnim ciljevima i dodijeljenim proračunima.

1. STANJE I GLAVNI IZAZOVI

Hrvatska se prostire na području površine 56 594 km², od čega je 99,24 % ruralno područje. Poljoprivredno zemljište zauzima oko 40 %, a šumama je pokriveno 36 % ukupne površine. Broj stanovnika je približno 3,9 milijuna, od čega više od polovice živi u ruralnim područjima.

Prema popisu stanovništva iz 2021. broj radno sposobnog stanovništva (od 15 i više godina) iznosio je 3,5 milijuna. Aktivno je bilo 1,8 milijuna stanovnika, od čega je zaposlenih bilo 1,7 milijuna. U poljoprivredi je zaposleno približno 6 % ukupnog broja zaposlenih, u šumarstvu 1 %, u prehrambenoj industriji 3,9 %, a u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane 7,6 %.

Prosječna veličina poljoprivrednog gospodarstva u smislu korištene poljoprivredne površine je 8,6 ha. To je manje od prosječne veličine u ostatku EU-a (17,1 ha). 41% svih poljoprivrednih gospodarstava manje je od 2 ha, a velika većina manja je od 10 ha (85,4 %). Prosječna ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva, izračunana na temelju ukupne vrijednosti proizvodnje, iznosi 14 006 EUR. Na temelju tog kriterija, 27 % poljoprivrednih gospodarstava nalazi se u razredu ekonomske veličine do 2 000 EUR a približno polovica (51%) je ispod 4 000 EUR.

Prosječni prinosi usjeva niži su od onih u drugim državama EU-a zbog zastarjele tehnologije i čestih suša. Neki sektori, uključujući sektor voća i povrća te stočarstvo, suočeni su s ozbiljnim strukturnim teškoćama jer postoji potreba za ulaganjem, modernizacijom, pripremom proizvoda za tržiste i promicanjem proizvodnje te organizacijom tržista proizvođača, sve sa zajedničkim ciljem osiguravanja snažnijeg rasta produktivnosti i otvaranja novih radnih mesta.

Hrvatska je sve češće izložena ekstremnim vremenskim uvjetima koji dovode do suša i poplava, a pripisuju se klimatskim promjenama. Međutim, navodnjava se samo otprilike 1 % poljoprivrednog zemljišta, čime je znatno smanjena produktivnost.

Zbog utjecaja rata od 1991. do 1995. približno 250 ha poljoprivrednog zemljišta još uvijek je minirano.

Područjima mreže Natura 2000 obuhvaćeno je gotovo 37 % zemlje. Napuštanje i intenziviranje poljoprivredne proizvodnje u područjima velike prirodne vrijednosti negativno utječe na bioraznolikost. Proizvodnja obnovljive energije prilično je niska. Primjerice, proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora činila je 4,9 % ukupne proizvodnje, uz izuzetak velikih hidroelektrana. Hrvatska u zadnje vrijeme bilježi velik rast ekološke proizvodnje pa se u razdoblju od 2013. do 2018. površina pod ekološkom proizvodnjom povećala za 62 000 hektara. Zbog neprimjerenog upravljanja šumama u prošlosti, šumskih požara i ostalih čimbenika degradirani oblici šumskih sastojina pokrivaju 44 % ukupnih šumskih zemljišta.

Zbog depopulacije, utjecaja rata i dugoročne gospodarske krize, zapušteno je održavanje infrastrukture, socijalnih i kulturnih sadržaja, što je dovelo do slabe dostupnosti osnovnih usluga za lokalno ruralno stanovništvo. Trenutačno rat u Ukrajini uzrokuje dodatne poteškoće hrvatskom poljoprivrednom sektoru, uključujući probleme s likvidnošću.

2. NAČIN NA KOJI SE PROGRAMOM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE RJEŠAVAJU TI IZAZOVI

Kako bi se riješili ti izazovi, iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske financiraju se aktivnosti u okviru svih šest prioriteta ruralnog razvoja, pri čemu prioritet 2. predstavlja glavni prioritet: jačanje isplativosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama.

Prijenos znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima

U okviru tog prioriteta Programom ruralnog razvoja nastoji se poduprijeti prijenos znanja, aktivnosti informiranja, savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima te suradnja. Provodi se osposobljavanje približno 116 000 osoba kako bi se povećalo znanje i poboljšale vještine zaposlenih u poljoprivrednom i šumarskom sektoru. Postoji 109 projekata suradnje, dok se u okviru Europskog partnerstva za inovacije osniva 20 operativnih skupina te se odvija 17 drugih operacija suradnje.

Konkurentnost poljoprivrednog sektora i održivo šumarstvo

Očekuje se da će do 2025. gotovo 2 700 poljoprivrednih gospodarstava dobiti potporu za ulaganje kako bi postala modernija i konkurentnija. Potpora za pokretanje poslovanja dodjeljuje se za 6 500 malih i 1 800 mlađih poljoprivrednika. Više od 1 200 gospodarstava dobiva potporu za ulaganja u nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnim područjima. Osigurana je i potpora za modernizaciju šumarskih tehnologija i izgradnju šumske infrastrukture.

Organizacija lanca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi

Najmanje 630 poljoprivrednih gospodarstava dobiva potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima, kratkim lancima opskrbe te organizacijama proizvođača. Gotovo 130 poljoprivrednih gospodarstava dobiva potporu za poljoprivredne proizvode, a približno 50 poljoprivrednih gospodarstava sudjeluje u projektima suradnje i promicanju kratkih lanaca opskrbe na lokalnoj razini. Pruža se i potpora za osnivanje 15 skupina proizvođača. Do kraja 2021. plaćeno je ukupno 15 projekata razminiranja za približno 64 milijuna EUR, a dodatnih 8 milijuna eura isplaćeno je za obnovu poljoprivredne infrastrukture oštećene elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima. 12 500 poljoprivrednih gospodarstava može sudjelovati u programima upravljanja rizicima. Više od 1 700 poljoprivrednih gospodarstava i 450 MSP-ova koji su osobito pogodjeni krizom uzrokovanim bolešću COVID-19 dobito je potporu u okviru mjere 21 iz hrvatskog Programa ruralnog razvoja.

Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom

Potporom za prelazak na ekološki uzgoj obuhvaćeno je 38 000 ha, a potpora za održavanje ekološkog uzgoja obuhvaća 69 000 ha. To znači da će se ukupna površina pod ekološkim uzgojem povećati za 60 %. Novouvedena mjera 22 osigurat će više od 27 milijuna eura za 6 740 gospodarstava i 400 malih i srednjih poduzeća koja su aktivna u organskoj proizvodnji i koja su posebno pogodjena utjecajem ruske invazije na Ukrajinu. Poljoprivredno-okolišno-klimatske mjere provode se na 45 356 ha. Plaćanjima za površine s prirodnim ograničenjima obuhvaćeno je 410 000 ha. U okviru više od 410 projekata dodjeljuju se potpore za ulaganja kojima se poboljšavaju otpornost i okolišna vrijednost šumskih ekosustava, a njima je obuhvaćeno 3 200 ha.

Učinkovitost resursa i klima

Proizvodnja obnovljive energije dobiva potporu putem gotovo 350 aktivnosti ulaganja. Provedba mjere dobrobiti životinja započela je 2019., a krajem 2021. 13% životinja bilo je obuhvaćeno ulaganjima u upravljanje stočarstvom, čime se smanjuju emisije stakleničkih plinova i/ili amonijaka. Za gotovo 1 % poljoprivrednog i šumskog zemljišta sklopljeni su ugovori o upravljanju. Time se pridonosi sekvestraciji i pohrani ugljika.

Socijalna uključenost i lokalni razvoj u ruralnim područjima

Programom se otvara više od 1 200 radnih mjesta u nepoljoprivrednim djelatnostima putem procesa diversifikacije i razvoja malih poduzeća te 200 radnih mjesta kroz podržane LEADER projekte. Za provedbu strategija lokalnog razvoja kojima je obuhvaćeno 60 % ruralnog stanovništva odabrane su 54 lokalne akcijske skupine u okviru inicijative LEADER. Približno 42 % ruralnog stanovništva ima koristi od poboljšane infrastrukture.

Četiri najveće mјere u okviru Programa ruralnog razvoja u proračunskom smislu (ukupna EU sredstva) su:

- 850 milijuna EUR dodijeljenih za mjeru 4.: ulaganja u fizičku imovinu
- 372 milijuna EUR dodijeljena za mjeru 13.: plaćanja u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima
- 333 milijuna EUR dodijeljena za mjeru 7.: temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima
- 245 milijuna EUR dodijeljenih za mjeru 6.: razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja.

Prilog 1.: Indikativna javna potpora za Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske

Cilj	Mjera	Indikativna javna potpora	%
P1: poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima			0.00
1A: inovacije, suradnja, znanje			0.00
T1: postotak izdataka na temelju članaka 14., 15. i 35. Uredbe (EU) br. 1305/2013 u odnosu na ukupne izdatke za PRR (žarišno područje 1A)	0.77	M01 – znanje M02 – savjetodavne službe M16 – suradnja	0.00 0.00 0.00
1B: istraživanje i inovacije			0.00
T2: ukupan broj operacija suradnje koje se podupiru u okviru mjere suradnje (članak 35. Uredbe (EU) br. 1305/2013) (skupine, mreže/klasteri, pilot-projekti...) (žarišno područje 1B)	37.00	M16 – suradnja	0.00
1C: cjeloživotno učenje i strukovno ospozobljavanje			0.00
T3: ukupan broj sudionika kojima je pružena izobrazba u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) br. 1305/2013 (žarišno područje 1C)	116,250.00	M01 – znanje	0.00
P2: jačanje isplativosti poljoprivrednih gospodarstava i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama			893,198,370.51 27.25%
2A: uspješnost poljoprivrednih gospodarstava		Ukupno: 2A	706,575,448.22 21.56%
T4: postotak poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR-a za restrukturiranje (žarišno područje 2A)	1.71	M01 – znanje	2,571,279.26 0.08%
Ukupna ulaganja EUR (javna + privatna)	908,654,130.11	M02 – savjetodavne službe	6,115,569.56 0.19%
Broj gospodarstava kojima je dodijeljena potpora za ulaganja (4.1)	2,700.00	M04 – fizička ulaganja	581,713,548.19 17.75%
Predloženi broj korisnika (2.1)	12,000.00	M06 – razvoj poljoprivrednih gospodarstva i poslovanja	111,850,039.51 3.41%
		M16 – suradnja	4,325,011.70 0.13%
2B: novi poljoprivrednici		Ukupno: 2B	91,151,032.37 2.78%

T5: postotak poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR-a za plan razvoja poslovanja / ulaganja za mlade poljoprivrednike (žarišno područje 2B)	1.14	M01 – znanje	595,424.01	0.02%
Ukupna ulaganja EUR (javna + privatna)	89,762,854.04	M02 – savjetodavne službe	792,754.32	0.02%
Broj korisnika (gospodarstava) koji primaju potporu za pokretanje poslovanja u svojstvu mladih poljoprivrednika (6.1)	1,790.00	M06 – razvoj poljoprivrednih gospodarstva i poslovanja	89,762,854.04	2.74%
Predloženi broj korisnika (2.1)	1,925.00			
2C+ FA_2C+		Ukupno: 2C+	95,471,889.92	2.91%
: ukupna duljina izgrađene/obnovljene šumarske infrastrukture	150.00	M04 – fizička ulaganja	21,345,882.35	0.65%
: ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme	148,252,015.14	M08 – šume	74,126,007.57	2.26%
Ukupna ulaganja EUR (javna + privatna)	21,345,882.35			
P3: organizacija lanca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi			525,201,464.65	16.02%
3A: konkurentnost proizvođača		Ukupno: 3A	271,169,866.41	8.27%
T6: postotak poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima i kratkim lancima opskrbe te skupinama/organizacijama proizvođača (žarišno područje 3A)	0.40	M01 – znanje	6,464.56	0.00%
Ukupna ulaganja EUR (javna + privatna)	306,986,975.12	M03 – programi kvalitete	3,231,862.93	0.10%
Broj aktivnosti koje primaju potporu radi ulaganja (npr. u poljoprivredna gospodarstva, u preradu i plasiranje na tržište poljoprivrednih proizvoda) (4.1 i 4.2)	240.00	M04 – fizička ulaganja	184,192,185.07	5.62%
Broj korisnika	3,200.00	M09 – skupine/organizacije proizvođača	6,274,455.79	0.19%
Broj gospodarstava kojima je dodijeljena potpora (3.1)	130.00	M14 – dobrobit životinja	76,631,564.73	2.34%
Broj poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u suradnji/lokalmnom promicanju među	50.00	M16 – suradnja	833,333.33	0.03%

subjektima u lancu opskrbe (16.4)				
Broj gospodarstava u skupinama proizvođača kojima je dodijeljena potpora	450.00			
3B: upravljanje rizikom		Ukupno: 3B	254,031,598.24	7.75%
T7: postotak poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u programima upravljanja rizicima (žarišno područje 3B)	7.94	M05 – obnavljanje poljoprivrednog potencijala	86,570,711.04	2.64%
Broj poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora za premije osiguranja (17.1)	12,500.00	M17 – upravljanje rizicima	109,256,947.65	3.33%
		M21 – kriza uzrokovana bolescu COVID-19	26,350,465.54	0.80%
		M22 – Utjecaj ruske invazije na Ukrajinu	31,853,474.01	0.97%
P4: obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom			863,645,301.10	26.35%
4A: biološka raznolikost, visoka prirodna vrijednost i krajobrazi		Ukupno: P4	863,645,301.10	26.35%
T8: postotak šuma/drugih šumskih područja za koje su sklopljeni ugovori kojima se podupire bioraznolikost (žarišno područje 4A)	0.13	M01 – znanje	3,082,986.47	0.09%
T9: postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori kojima se podupire bioraznolikost i/ili krajobrazi (žarišno područje 4A)	9.12	M02 – savjetodavne službe	6,979,540.12	0.21%
4B: upravljanje vodama		M04 – fizička ulaganja	10,279,656.74	0.31%
T10: postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori radi boljeg upravljanja vodama (žarišno područje 4B)	11.78	M08 – šume	50,714,783.66	1.55%
T11: postotak šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori radi boljeg upravljanja vodama (žarišno područje 4B)	0.13	M10 – poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti	110,394,996.69	3.37%
4C: upravljanje tlom		M11 – ekološki uzgoj	244,926,820.40	7.47%
T12: postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori radi boljeg upravljanja tlom i/ili spričavanja erozije tla (žarišno područje 4C)	11.40	M13 – područje s prirodnim ograničenjima	437,266,517.02	13.34%
T13: postotak šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o	0.13			

upravljanju radi boljeg upravljanja tlom i/ili sprečavanja erozije tla (žarišno područje 4C)				
P4: sva žarišna područja				
Ukupna ulaganja EUR (javna + privatna)	10,279,656.74			
Područje (ha) u okviru mjera za poljoprivredu, okoliš i klimatske uvjete (10.1)	45,356.00			
Područje (ha) – prelazak na ekološki uzgoj (11.1)	38,000.00			
Područje (ha) pod ekološkim uzgojem (11.2)	69,000.00			
Predloženi broj korisnika (2.1)	4,327.00			
P5: promicanje učinkovitosti resursa te poticanje prelaska na gospodarstvo s niskim udjelom ugljika otporno na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru				
5C: obnovljivi izvori energije		Ukupno: 5C	75,283,092.27	2.30%
T16: ukupno ulaganje u proizvodnju obnovljive energije (EUR) (žarišno područje 5C)	118,914,059.17	M04 – fizička ulaganja	75,283,092.27	2.30%
Ukupna ulaganja EUR (javna + privatna)	118,914,059.17			
5D: smanjenje emisija stakleničkih plinova i NH3		Ukupno: 5D	137,937,897.22	4.21%
T17: postotak grla stoke na koja se odnose ulaganja u stočarstvo radi smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka (žarišno područje 5D)	9.31	M04 – fizička ulaganja	112,828,483.43	3.44%
T18: postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka (žarišno područje 5D)	3.80	M10: poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti	25,109,413.79	0.77%
Ukupna ulaganja EUR (javna + privatna)	143,249,106.13			
Područje (ha) (npr. zeleni pokrov, usjev, smanjena gnojidba, proširenje...)	52,114.00			
5E: pohrana i sekvestracija ugljika		Ukupno: 5E	158,813.92	0.00%
T19: postotak poljoprivrednog i šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju u cilju poticanja sekvestracije ili pohrane ugljika (žarišno područje 5E)	0.40	M10 – poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti	158,813.92	0.00%
Područje (ha) u okviru mjera za poljoprivredu, okoliš i klimatske uvjete za	70.00			

sekvestraciju ugljika

P6: socijalna uključenost, suzbijanje siromaštva te gospodarski razvoj u ruralnim područjima			569,763,534.49	17.38%
6A: diversifikacija, MSP-ovi i otvaranje radnih mesta		Ukupno: 6A	76,866,223.04	2.35%
T20: radna mjesta otvorena u okviru projekata za koje je dodijeljena potpora (žarišno područje 6A)	1,200.00	M06 – razvoj poljoprivrednih gospodarstva i poslovanja	76,836,854.62	2.34%
Ukupna ulaganja EUR (javna + privatna)	101,709,034.07	M08 – šume	29,368.42	0.00%
Broj korisnika (gospodarstava) koji primaju pomoć/potpunu za pokretanje poslovanja radi ulaganja u nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnim područjima	1,230.00			
6B: lokalni razvoj		Ukupno: 6B	492,897,311.45	15.04%
T21: postotak ruralnog stanovništva obuhvaćenog strategijama lokalnog razvoja (žarišno područje 6B)	66.62	M07 – osnovne usluge	392,158,575.63	11.97%
T22: postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastrukturna (žarišno područje 6B)	41.64	M19 – LEADER i CLLD	100,738,735.82	3.07%
T23: radna mjesta otvorena u okviru projekata za koje je dodijeljena potpora (Leader) (žarišno područje 6B)	200.00			
Broj stanovnika koji imaju koristi od poboljšanih usluga/infrastrukturna (7.1; 7.2; 7.4; 7.5.; 7.6; 7.7)	1,500,000.00			
Stanovništvo obuhvaćeno lokalnim akcijskim skupinama	2,400,000.00			
Broj odabranih lokalnih akcijskih skupina	54.00			
M18 – nacionalna plaćanja za Hrvatsku			127,155,008.88	
			127,155,008.88	3.88%
M20 – tehnička pomoć			85,086,180.56	2.60%
			85,086,180.56	2.60%
Ukupni javni izdaci u EUR			3,277,429,663.60	100.00%